

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 1PP/8/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8124010151
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Boris Vittek
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2024:8124010151.1

Uznesenie

Okresný súd Prešov v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Borisa Vitteka a prísediacich A. B. C. D. a E. F. C. na verejnom zasadnutí konanom dňa 26. marca 2024 v Prešove, takto

rozhodol:

Podľa § 415 ods. 1 Tr. por., § 66 ods. 1 písm. a), b), ods. 2 Tr. zák. návrh záujmového združenia občanov DUMISK, o.z., IČO 52 111 393, o podmienčné prepustenie A. B., nar. XX.XX.XXXX v Šali z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 5T/57/2017 zo dňa 2.11.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2To/93/2017 zo dňa 31.1.2018 vo výmere 7 rokov a z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Galanta, sp. zn. 0T/26/2017 zo dňa 3.2.2017 v spojení s uznesením Okresného súdu Galanta o neosvedčení v skúšobnej dobe podmienčného odsúdenia sp. zn. 0T/26/2017 zo dňa 29.1.2020 vo výmere 4 mesiace z a m i e t a.

odôvodnenie:

Podaním doručeným súdu dňa 31.1.2024 podalo záujmové združenie občanov - občianske združenie DUMISK, o.z. Mlynárska 37/29, 926 01 Sereď žiadosť o podmienčné prepustenie za odsúdeného A. B.. Svoju žiadosť odôvodnili tým, že po prepustení zabezpečia odsúdenému osobnú asistenciu. Združenie disponuje komunitným centrom v Bratislave a Trnave, kde sa budú členovia združenia stretávať s klientom a to na individuálnej báze a to minimálne počas trvania určenej skúšobnej doby. Taktiež A. G. sa bude s klientom stretávať individuálne v mieste bydliska klienta. Združenie je v osobnom kontakte s matkou odsúdeného, ktorá býva v H., kde na túto adresu sa bude odsúdený vracieť a tam aj žiť. Jedná sa o rodinný dom, kde má odsúdený vytvorený zázemie a matka sa zaviazala odsúdenému podať pomocnú ruku, najmä v materiálnom smere ako aj v rovine sociálneho zázemia. Rodina pri odsúdenom stojí a je odhodlaná pomôcť mu.

Z hodnotenia odsúdeného A. B. zo dňa 1.2.2024 vyplýva, že bol doposiaľ štyrikrát súdne trestaný, vo výkone trestu je druhýkrát. Dňa 26.2.2017 bol predvedený do výkonu väzby príslušníkmi policajného zboru do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Nitra. Adaptácia na podmienky výkonu väzby prebiehala bezproblémovo. Postupom času sa správanie a vystupovanie odsúdeného zhoršilo. V pedagogickej dokumentácii odsúdeného sú evidované viaceré negatívne záznamy. Dňa 3.8.2017 bol odsúdený opakovane upozornený na nevhodné správanie počas kontaktnej návštevy. Dňa 2.10.2017 sa odsúdený pokúšal nadviazať nedovolený kontakt s iným obvineným cez okno cely. Uvedené nedostatky boli riešené slovným napomenutím. Dňa 14.10.2017 odsúdený porušil zákaz nadväzovať kontakty s inými osobami na účely zakázaného prijímania a odosielania korešpondencie alebo predmetov alebo získania či poskytnutia iných výhod. Uvedený nedostatok bol riešený v kompetencii personálu ústavu. Po skončení väzby, ktorú vykonal v štandardnom režime bol odsúdený dňa 13.2.2018 premiestnený do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce, kde bol v ústave so stredným stupňom stráženia zaradený do oddielu s diferenciačnou skupinou „B“. Správanie a vystupovanie odsúdeného v tamojšom ústave bolo prevažne na požadovanej úrovni. V pedagogickej dokumentácii odsúdeného sú evidované dva negatívne záznamy, týkajúce sa porušenia

povinnosti byť riadne ustrojený podľa určených vzorov a noriem, ktoré boli riešené pohovorom s príslušným pedagógom. Pracovne zaradený bol na pracovisku v ústave s dohľadom Euroobuv, odkiaľ bol vyradený na návrh lekára. Uznesením Okresného súdu Levice sp.zn. 2Nt/57/2019 zo dňa 20.8.2019 bol odsúdený preradený na výkon trestu odňatia slobody do ústavu s minimálnym stupňom stráženia a dňa 10.9.2019 bol premiestnený do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou. Po absolvovaní pobytu v nástupnom oddiele mu bola stanovená „B“ diferenciačná skupina. Správanie a vystupovanie odsúdeného nebolo vždy na požadovanej úrovni. Dňa 6.5.2019 a 3.10.2019 odsúdený porušil povinnosť byť ustrojený podľa určených vzorov a noriem. Dňa 12.12.2019 a 22.9.2020 sa pod posteľou odsúdeného našiel časopis s pornografickou tematikou. Dňa 21.1.2020 odsúdený nezachoval zásady slušného správania a vystupovania voči príslušníkovi zboru. Dňa 5.6.2020 odsúdený v sklade, bez dovolenia pedagóga a poza jeho chrbát siahol do skrine a zobral zalepenú obálku s neznámym obsahom. Uvedené nedostatky boli riešené pohovorom, bez uloženia disciplinárneho trestu. Dňa 27.10.2020 odsúdený porušil zákaz nadväzovať kontakty s inými osobami v rozpore so zákonom o výkone trestu alebo pokynom vydaným na základe tohto zákona. Zo dňa 31.5.2021 je evidovaný záznam, kedy odsúdený užil jemu nepredpísané lieky za účelom intoxikácie organizmu. Uvedené nedostatky boli riešené v kompetencii príslušného pedagóga. Vzhľadom na to, že zaradenie odsúdeného do diferenciačnej skupiny „B“ sa v penitenciárnom zaobchádzaní javilo ako neúčelné a neúspešné, bola odsúdenému dňa 9.6.2021 zmenená diferenciačná skupina na „C“. Správanie a vystupovanie odsúdeného po zmene výchovného kolektívu nebolo spočiatku na požadovanej úrovni. Zo dňa 30.7.2021 je evidovaný záznam, kedy odsúdený opakovane užil jemu nepredpísané lieky za účelom intoxikácie organizmu. Dňa 28.9.2021 bol odsúdený slovné napomenutý za neporiadok v osobných veciach. Napriek uvedeným nedostatkom možno hodnotiť, že v správaní odsúdeného vplyvom pedagogického pôsobenia došlo k pozitívnej zmene správania v dôsledku čoho bola menovanému dňa 4.4.2022 zmenená diferenciačná skupina z „C“ na „B“. Po preradení do oddielu s diferenciačnou skupinou „B“ nebolo správanie a vystupovanie odsúdeného vždy na požadovanej úrovni. V pedagogickej dokumentácii odsúdeného je evidovaný záznam zo dňa 7.10.2022, kedy porušil povinnosť plniť povinnosti uložené zákonom o výkone trestu a ústavným poriadkom a taktiež porušil zákaz prechovávať návykové látky, ktorými by mohol mariť účel výkonu trestu. Uvedený nedostatok bol riešený v kompetencii príslušného pedagóga. Zo dňa 28.10.2022 je evidovaný záznam, kedy odsúdený porušil zákaz prechovávať akékoľvek predmety, ktorými by mohol mariť účel výkonu trestu, riešený bol pohovorom. Zo dňa 12.10.2023 je evidovaný záznam, kedy odsúdený porušil povinnosť plniť povinnosti uložené zákonom o výkone trestu a ústavným poriadkom, zákaz prechovávať návykové látky a akékoľvek predmety, ktorými by mohol mariť účel výkonu trestu. Uvedený nedostatok bol riešený uložením disciplinárneho trestu. V tamojšom ústave bol v období od 17.9.2019 do 26.8.2020 pracovne zaradený na pracovisku v ústave s dohľadom Terminals, kde si svoje pracovné povinnosti riadne plnil. Dňa 27.8.2020 bol pracovne zaradený na pracovisku v ústave s dohľadom Dominik, odkiaľ bol dňa 9.11.2020 vyradený z dôvodu porušenia ústavného poriadku. Dňa 18.11.2020 bol opätovne pracovne zaradený na pracovisko v ústave s dohľadom Terminals, odkiaľ bol dňa 5.5.2020 vyradený zo zdravotných dôvodov. Odsúdený v tamojšom ústave prejavil záujem o vzdelávanie, ktoré neúplne (z dôvodu jeho premiestnenia do iného ústavu) absolvoval s vyznamenaním na Strednej odbornej škole obchodu a služieb v Trnave, v učebnom odbore kuchár. Od 20.12.2023 odsúdený vykonáva trest odňatia slobody v oddelení výkonu trestu s miestom výkonu služby v Sabinove Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Prešov. Po absolvovaní pobytu v nástupnom oddiele mu bola umiestňujúcou komisiou ústavu stanovená diferenciačná skupina „B“. Adaptácia na podmienky výkonu trestu v tamojšom oddelení prebehla bez negatívnych prejavov. OD 5.1.2024 je odsúdený umiestnený vo výstupnom oddiele, ktorý je zriadený v rámci národného projektu „Šanca na návrat“, s cieľom plynulého prechodu do občianskej spoločnosti. Počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody bol odsúdený celkovo trikrát disciplinárne odmenený a má evidovaný jeden toho času už zahladený disciplinárny trest. Resocializačná prognóza odsúdeného je menej priaznivá, riziko recidívy je stredné. Riaditeľ ústavu preto neodporúčal jeho podmieničné prepustenie.

Odsúdený A. B. toho času vykonáva trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. a/ Trestného zákona v súbehu s prečinom poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Trestného zákona uložený mu rozsudkom Okresného súdu Nitra sp.zn. 5T/57/2017 zo dňa 2.11.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp.zn. 2To/93/2017 zo dňa 31.1.2018. Ďalej vykonáva trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiacov za prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d/ Tr. zákona uložený mu trestným rozkazom Okresného súdu

Galanta sp.zn. OT/26/2017 zo dňa 3.2.2017 v spojení s uznesením Okresného súdu Galanta sp.zn. OT/26/2017 zo dňa 29.1.2020 o neosvedčení sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia a bol zaradený pre výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Uznesením Okresného súdu Galanta sp.zn. OT/26/2017 zo dňa 24.4.2020 súd započítal od výkonu trestu obmedzenie osobnej slobody od 1.2.2017 do 3.2.2017. Výkon trestu bol nariadený dňa 4.5.2020.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený má vykázané celkovo štyri záznamy, dvakrát bol odsúdený na nepodmienečné tresty odňatia slobody, vo výkone trestu je druhýkrát.

Odsúdený na verejnom zasadnutí odmietol vypovedať.

Občianske združenie DUMISK, o.z. vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 22.3.2024 požiadalo súd, aby nevnímal príliš formálne inštitút podmieneného prepustenia a to aj v kontexte účelu trestu. Z odporúčania Výboru ministrov rady Európy Rec (2003) 22 o podmienenom prepustení vyplýva, že možnosť podmieneného prepustenia by mala byť otvorená všetkým odsúdeným. Netreba sa vyslovene zamerať iba na jeden fakt, a to skutočnosť, a to trestnú minulosť odsúdeného, resp. na charakter trestnej činnosti, ktorej sa v minulosti dopustil. Nie je na mieste, aby bola vytváraná, špeciálna – prísnejšia právna úprava podmieneného prepustenia pre osoby, ktoré môžeme nazvať recidivistami. Úvaha, že ak je odsúdený Kušnír recidivista, nemožno dôvodne očakávať, že pri podmienenom prepustení z výkonu trestu bude viesť život občana, je na hranici s princípom zákonnosti a ústavnosti. Možnosť podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nesmie byť nikdy celkom vylúčená.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a), b) Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmienenčne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice / za zločin po výkone 2/3 uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmienenom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 5 ods. 1 Trestného poriadku, záujmové združenie občanov môže ponúknuť prevzatie záruky za dovršenie nápravy odsúdeného a žiadať o jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody alebo o podmienené upustenie od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti alebo zákazu pobytu; v návrhu na prevzatie záruky treba vždy uviesť aj konkrétne spôsoby pôsobenia na obvineného. Na získanie podkladov na takú žiadosť sa môže informovať o stave prevýchovy odsúdeného.

Z uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že súd môže odsúdeného podmienenčne prepustiť z výkonu trestu odňatia slobody po splnení tak formálnej podmienky, teda po uplynutí zákonom stanovenej doby výkonu trestu (ktorá je v danom prípade po výkone dvoch tretín a polovice uloženého trestu), ako aj po splnení materiálnych podmienok, ktorými sú plnenie povinností a správanie sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody, ktorými preukázal polepšenie a skutočnosť, že sa od odsúdeného môže očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Na základe zisteného skutkového stavu je zrejmé, že u odsúdeného bola splnená formálna podmienka na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, a teda odsúdený vykonal potrebnú časť z výmery uloženého trestu, avšak s poukazom na vykonané dôkazy, najmä pokiaľ ide o správu o hodnotení jeho správania v ústave na výkon trestu a skutočnosti zistené z odpisu registra trestov odsúdeného, súd dospel k záveru, že doposiaľ vykonaný trest odňatia slobody nespĺnil svoj prevýchovný účel.

Zo správania odsúdeného počas výkonu trestu súd nemohol vyvodiť, že sa polepšil a v budúcnosti bude viesť riadny život. Týmto záverom svedčí tá skutočnosť, že odsúdený je vo výkone trestu už viac ako šesť rokov a získal len tri disciplinárne odmeny, naopak ohľadom jeho správania sú evidované viaceré negatívne poznatky, z toho jedenkrát mu bol udelený disciplinárny trest.

Opakované porušovanie povinností počas výkonu trestu odňatia slobody nemožno stotožniť so zákonným vymedzením správania sa „polepšil sa“. Pojem „polepšenie sa“ v kontexte odsúdených osôb je potrebné chápať ako úpravu a korigovanie správania sa jedinca minimálne v takom rozsahu, že jedinec je schopný dodržiavať spoločenské pravidlá a zákonné normy. Porušovanie povinností počas výkonu trestu odňatia slobody odsúdeným nesvedčí o postupnej náprave odsúdeného, ale naopak o tom, že účel doposiaľ vykonaného trestu sa nedosahuje. Taktiež z trestnej minulosti odsúdeného vyplýva, že všetky doposiaľ uložené tresty odňatia slobody na neho nepôsobili dostatočne výchovne v tom smere, aby sa vyhýbal páchaniu ďalšej dokonca násilnej trestnej činnosti, o čom svedčia celkovo štyri záznamy v odpise registra trestov.

To opodstatňuje záver o tom, že odsúdený nepreukázal polepšenie a nemôže sa od neho ani očakávať, že povedie v budúcnosti riadny život. Ak odsúdený nie je schopný a ochotný dodržiavať počas výkonu trestu odňatia slobody podmienky v ňom nastavené, reálne nemožno od neho očakávať, že bude dodržiavať spoločenské normy, ktoré opakovane porušil s trestnoprávnym následkom po svojom podmieničnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody.

Preto za účelom dosiahnutia prevýchovy bude potrebné na odsúdeného pôsobiť výkonom trestu odňatia slobody v trvaní aké mu bolo uložené rozsudkom Okresného súdu Nitra sp.zn. 5T/57/2017 zo dňa 2.11.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp.zn. 2To/93/2017 zo dňa 31.1.2018 a trestným rozkazom Okresného súdu Galanta sp.zn. 0T/26/2017 zo dňa 3.2.2017 v spojení s uznesením Okresného súdu Galanta sp.zn. 0T/26/2017 zo dňa 29.1.2020.

Súd na základe vyššie uvedených skutočností a právnych úvah rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia a žiadosť odsúdeného o podmieničné prepustenie zamietol.

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť do 3 (troch) dní odo dňa jeho oznámenia prostredníctvom Okresného súdu Prešov na Krajský súd v Prešove. Podaná sťažnosť má odkladný účinok.